



DOI: <https://doi.org/10.15388/SMP.2025>

Mokslinė-praktinė konferencija SLAUGOS MOKSLO NAUJOVĖS: 2025

2025 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Konferencija skirta visų specializacijų bendrosios praktikos slaugytojams, išplėstinės praktikos slaugytojams, visų pakopų slaugos studijų programų studentams, slaugos tyrėjams ir mokslininkams

Konferencijos tezės

Sudarytoja Rita URBANAVIČĖ

Veiksniai, lemiantys slaugytojų priimamus sprendimus, užtikrinant pacientų autonomiją

Aistė Ozelytė, Lina Gedrimė, Rita Urbanavičė

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Slaugos katedra

Tyrimo pagrindimas. Moksliniai tyrimai rodo, kad tinkamas pacientų autonomiją užtikrinančių sprendimų priėmimas gerina sveikatos priežiūros rezultatų kokybę [1–2]. Tačiau pacientų autonomiją užtikrinančių slaugytojų priimamus sprendimus gali veikti įvairūs veiksniai – tiek išoriniai, tiek vidiniai [3]. Todėl, siekiant užtikrinti pacientų autonomiją, svarbu nustatyti veiksnius, lemiančius slaugytojų priimamus sprendimus.

Tikslas – nustatyti veiksnius, lemiančius slaugytojų priimamus sprendimus, užtikrinant pacientų autonomiją.

Metodai. 2024 m. gruodžio ir 2025 m. sausio mėn. atliktas kokybinis tyrimas taikant pusiau struktūruotus interviu, kuriame dalyvavo 15 slaugytojų, dirbančių pasirinktos įstaigos terapijos, slaugos ir paliatyviosios pagalbos skyriuose. Interviu metu buvo pateikti klausimai apie veiksnius, turinčius įtakos slaugytojų priimamiems sprendimams, užtikrinant pacientų autonomiją, bei socialiniai ir demografiniai klausimai. Duomenų analizei taikytas indukcinis turinio analizės metodas, išskiriant kategorijas ir subkategorijas. Tyrimui atlikti gautas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Mokslinių tyrimų etikos komisijos leidimas Nr. 150000-S-831.

Rezultatai. Visi respondentai svarbiausiais kriterijais įvardijo su paciento sveikata susijusius veiksnius – paciento fizinę ir psichologinę būklę. Dalyviai taip pat išskyrė išorinius veiksnius: paciento išsilavinimą, padėtį visuomenėje ir paciento artimuosius. Į paciento fizinę būklę atsižvelgiama dėl trijų esminių priežasčių: siekiant apsaugoti pacientą nuo galimos žalos sveikatai; apsaugoti save nuo atsakomybės įvykus nepageidaujamam įvykiui ir palengvinti pacientų psichologinį susitaikymą, ligai progresuojant. Psichologinė būklė vertinama, nes paciento kognityviniai gebėjimai yra sutrikę, pasireiškia nerimas, agresija ar baimė – jie laikomi svarbiais argumentais riboti pacientų autonomiją. Aukštasis išsilavinimas, šeima ir „prestižinė“ karjera dalyvių vertinami kaip autonomijos skatinimui palankūs veiksniai, o artimieji – paciento autonomijos ribojimui.

Išvados. Slaugytojų priimamiems sprendimams, užtikrinant pacientų autonomiją, daugiausiai įtakos turėjo su paciento sveikata susiję veiksniai, paciento socialinė padėtis ir artimieji.

Literatūra

1. Molina-Mula J., Gallo-Estrada J. Impact of Nurse-Patient Relationship on Quality of Care and Patient Autonomy in Decision-Making. *Int J Environ Res Public Health*. 2020;17(3):835.
2. Nibbelink C. W., Brewer B. B. Decision-making in nursing practice: an integrative literature review. *J Clin Nurs*. 2018;27(5-6):917–928.
3. Chung F. F., Wang P. Y., Lin S. C., Lee Y. H., Wu H. Y., Lin M. H. Shared clinical decision-making experiences in nursing: a qualitative study. *BMC Nurs*. 2021;20(85):1–9.